

INTERVENCIÓ DEL PRESIDENT JOSÉ MONTILLA

Sessió inaugural de la XXV reunió del Cercle d'Economia

Sitges, 29.05.09

Vull encetar la meva intervenció agraït al Cercle la seva invitació, tot destacant el mèrit d'haver arribat a la vint-i-cinquena convocatòria d'aquesta trobada de referència obligada.

Però sobretot, vull felicitar el Cercle d'Economia per haver triat, per a aquesta jornada, un títol que és tota una declaració de principis.

Parlem de Recuperació és, alhora, una invitació i una exhortació. I tradueix un estat d'ànim o, si més no, la voluntat de capgirar una certa tendència al pessimisme que avui és un dels nostres principals enemics. Per poder parlar de recuperació econòmica necessitem, abans recuperar la confiança. Confiança en les nostres capacitats i en la nostra manera d'actuar.

Hi ha raons per confiar? Estic convençut que sí.

Baso la meva convicció en fets i vivències dels darrers mesos que assenyalen un camí d'esperança. Hem estat capaços d'afrontar a Catalunya la complicada situació del sector de l'automoció (SEAT, Nissan .)

El funcionament del sistema financer tendeix a normalitzar-se, malgrat l'increment de la morositat i gràcies a les mesures que es van concretar als fòrums internacionals i que el govern ha anat aplicant.

Això no vol dir que el crèdit a les empreses es pugui tornar a situar al nivell d'abans de la crisi: ni la demanda dels uns ni les exigències i precaucions dels altres, són, avui, les mateixes.

Tant el Govern de la Generalitat com el Govern central s'han mostrat actius i hem adoptat un conjunt de mesures, els efectes de les quals es comencen a percebre.

Una bona part del teixit empresarial del nostre país està preparat per prosseguir el procés d'internacionalització de la nostra economia.

Molts projectes d'iniciatives públiques i privades, gestats en els darrers anys, comencen a esdevenir realitats tangibles:

Des de l'eclosió del sector biotecnològic a la posada en marxa de grans equipaments científics i tecnològics, passant per la creació d'una potent xarxa de parcs científics.

Sense oblidar l'acceleració, en uns casos, i la finalització, en d'altres, d'infraestructures clau, com la nova terminal de l'Aeroport del Prat o l'ampliació del Port de Barcelona.

Parlant de l'Aeroport, vull fer també una referència a l'èxit de l'operació de Spanair, i assenyalar que la companyia fixi a Barcelona la seva base d'actuacions. O bé la perspectiva certa de convertir-nos en el primer 'hub' logístic mediterrani.

O la creixent coincidència dels agents econòmics, socials i polítics en l'aposta decidida per l'Eix Mediterrani.

O l'ampli acord assolit al Parlament sobre la Llei d'Educació de Catalunya, que garanteix l'estabilitat imprescindible per a convertir l'educació en el factor bàsic i estructurant del nostre futur col·lectiu.

I, el que és més important, que tots aquests projectes convergeixen en una orientació estratègica que ens assenjala com pot ser la Catalunya del futur.

Per tot plegat, el meu missatge inicial pretén afirmar que la societat catalana té raons (objectives i de pes) per confiar en ella mateixa. I que sobre la base d'aquesta confiança col·lectiva serem capaços d'impulsar i aconseguir la recuperació econòmica.

Fa tot just un any, en aquesta mateixa jornada, els demanava un exercici de realisme. Calia prendre consciència col·lectiva de la crisi i de la seva intensitat.

Un any després, hem constatat com algunes previsions -fins i tot les més pessimistes- s'havien vist desbordades.

El maig o juny passat, el daltabaix financer de la tardor de 2008 no era contemplat. Les principals economies han entrat en recessió, en aquest període de temps.

Pel camí hem vist situacions que semblaven inimaginables: Des de la urgència d'una coordinació internacional al màxim nivell (les cimeres Washington i Londres) per evitar el col·lapse del sistema financer, fins a plans multimilionaris de rescat de l'economia, com hem viscut.

Plans d'actuació i rescat que en alguns casos tensen els comptes públics amb previsions de dèficit que s'acosten perillosament als dos dígitos. Fins i tot, hi ha molts països que superen els dos dígitos.

L'economia catalana i espanyola, òbviament, no s'han pas pogut aïllar d'aquest context internacional. En poc més d'un any, hem vist com la nostra economia passava de créixer a ritmes del 3% a decreixer al voltant del 3%.

Però, sobretot, hem vist com la taxa d'atur de l'economia catalana s'allunyava dels mínims històrics per sota dels 7%, (havia estat al 6,6 %) fins al 16% que mostren les dades del darrer trimestre. Aquest és, per descomptat, el símptoma més preocupant de la crisi, i constitueix la principal prioritat del Govern de Catalunya. Un reflexió sobre això. Afortunadament, les últimes dades apunten a una desacceleració clara. Si el mes de gener les xifres de destrucció de llocs de treball era de 1000 al dia, el mes de maig no arribem a 100 llocs al dia. No estem tocant, encara fons, però en estem aproximant al fons. Tenim la recuperació més a prop.

La Generalitat s'ha fixat, des del primer moment, una constant en totes les seves actuacions relacionades amb la crisi, i que acostumo a resumir dient que treballem perquè ningú no quedi enrere. Perquè estic convençut que la recuperació només serà possible si som capaços de garantir la cohesió de la societat catalana.

Aquesta és la raó essencial per la qual els pressupostos de la Generalitat per a 2009 hem incrementat les partides destinades a despesa social.

Acceptada la gravetat de la situació, insisteixo que és un encert dedicar la Jornada anual del Cercle a debatre sobre les perspectives de recuperació aquí i al conjunt de la UE. A parlar sobre el futur del sistema financer i, especialment, sobre la transformació del model productiu, un tema al que em referiré més endavant.

Abans però, vull fer un breu parèntesi, per assenyalar l'estat de fons de l'economia catalana. Perquè cal no perdre de vista en quines condicions ens ha agafat aquest sotrac a nivell mundial.

I perquè en funció de quines són les condicions prèvies, la possibilitat, capacitat i resultats de la recuperació són diferents. No pretenc pas emmascarar la situació fent un exercici de fals optimisme. Ja saben que no sóc gens donat a les fantasies. Però no hi ha pitjor enemic de la confiança -que, com dic, és clau per a la recuperació- que el catastrofisme.

Per il·lustrar aquesta idea de les fortaleses de fons de la nostra economia em serveix la cita de l'estudi encarregat per l'Observatori de Prospectiva Industrial, i presentat per Josep Oliver, fa un parell de setmanes sobre Els Factors de Creixement de la Indústria Catalana.

Les conclusions de la investigació assenyalen que la indústria catalana, durant els darrers 10-15 anys, ja ha estat fent les transformacions que havia de fer, de manera que avui, en general, es troba preparada, en gran part, per poder competir internacionalment, a mitjà i a llarg termini.

Una bona part de la indústria catalana ha fet els deures. I la Generalitat, d'ençà de la posada en marxa de l'Acord Estratègic, està liderant aquesta transformació.

La visió del professor Oliver, es fonamenta sobretot en l'increment de productivitat, que ha estat possible gràcies a un augment qualitatiu i quantitatiu del capital, així com en una major qualitat del factor treball.

Catalunya és una potent realitat econòmica, que representa pràcticament el 19% del total de l'economia espanyola, i amb un PIB per capità només superat per 5 dels països de la Unió Europea.

Addicionalment, la nostra economia presenta un grau d'obertura del 70% del PIB, gràcies a que el 30% de les exportacions espanyoles són catalanes. (Un 40% quan parlem d'exportacions d'elevat contingut tecnològic).

Catalunya segueix disposant d'un potent teixit industrial i empresarial que no s'ha basat només en el totxo, a diferència d'altres, en els darrers anys. I la crisi no ens ha de fer oblidar aquesta realitat.

Sobre les causes i la naturalesa de la crisi ja n'hem parlat abastament i no cal tornar-hi. És cert que el Govern de Catalunya va ser dels primers a reconèixer la situació i que, des del primer moment, vàrem optar per fer-ho amb realisme i veracitat.

El primer paquet, el Pla de més de 40 mesures d'estímul de l'activitat econòmica, proposat pel Govern de Catalunya i el seu responsable en

aquesta matèria el conseller Castells, és de l'abril del 2008, fa catorze mesos.

Responia a la voluntat del Govern d'orientar la reacció a la crisi i la direcció de la política econòmica en clau de país, definint clarament l'estratègia a mig termini, marcant el camí a seguir i, sobretot, actuant.

A mesura que s'han anat concretant les conseqüències de la situació, el Govern ha aprovat nous paquets de mesures d'enfocament més sectorial, l'últim dels quals orientat al sector de l'automoció, decidit aquesta mateixa setmana. Després m'hi referiré més extensament.

En total, des de l'esclat de la crisi, la Generalitat ha mobilitzat més de 7.750 M€, el que suposa una part molt considerable del nostre PIB. Un esforç important, tant si el comparem amb la resta de governs autonòmics, com si ho fem amb els principals països de l'economia europea.

7.750 M€, distribuïts, en un 60 %, en forma de préstecs i avals per atenuar les restriccions dels mercats crediticis, i un 35% en mesures de marcat caràcter més contra-cíclic. El 5% restant correspondria a mesures d'austeritat pressupostària i de simplificació regulatòria i administrativa.

Com hem assenyalat en altres ocasions, ens varem fixar cinc objectius prioritaris:

1. Contribuir -modestament amb els nostres recursos i mecanismes que són molt limitats- a atenuar les restriccions de liquiditat que pateixen les

empreses catalanes i a garantir que tinguin accés al finançament necessari per al normal desenvolupament de les seves activitats.

2. Dinamitzar el mercat de treball i ajudar les persones en situació d'atur.

3. Aplicar mesures de simplificació administrativa i d'estalvi en la despesa corrent,

4. Atendre les necessitats urgents dels col·lectius socials més vulnerables.

5. Impulsar la inversió pública en infraestructures i obra civil per tal de contrarestar la davallada del sector de la construcció.

En total la inversió en obra civil a Catalunya l'any 2009 supera els 14.900 M? si agreguem l'esforç directe de la Generalitat i el de l'Estat i els Ens Locals gràcies, sobretot, a l'aplicació de la DA 3^a de l'EAC, però també, els fons del Plan E, el Fons d'Inversions Locals aprovat pel Govern central.

Tot sumant, prop de 15.000 M? que suposen la inversió més gran que mai hi ha hagut a Catalunya. I que, de fet, representen un esforç molt superior al que han estat realitzant molts dels països de la UE-27.

L'esforç inversor ja fa anys que constitueix una de les prioritats del Govern. I aquesta prioritat s'ha vist enormement reforçada des de l'acord assolit l'any 2007, entre la Generalitat i el Govern central, pel que fa a les inversions de l'Estat a Catalunya.

Pensin que la inversió pública a Catalunya de totes les institucions ha passat de 970 ? per habitant el 2003 a 2.028 ? per habitant el 2009.

Permeti'm que ho digui amb un cert grau d'orgull perquè me'n sento corresponsable; els governs progressistes d'Espanya i de Catalunya han realitzat un esforç sense precedents i han doblat la inversió pública respecte dels governs anteriors. I ho han fet en només 6 anys. I també ho han fet amb la col.laboració del món local.

Aquest esforç ha permès acabar alguns projectes de gran importància pel que fa a la inversió de l'Estat a Catalunya, com l'arribada de l'AVE a Barcelona, fa poc més d'un any, o l'entrada en servei, d'aquí a ben poc, de la T-1, la nova Terminal de l'Aeroport d'El Prat, o la progressiva entrada en funcionament, mitjançant la concessionària, del tercer carril de l'AP-7 i dels primers trams del Quart Cinturó o Ronda del Vallès.

Poca a poca es van desencallant projectes estratègics, com les obres de l'AVE per Barcelona, l'Estació de la Sagrera (amb l'acord assolit la setmana passada per fer viable el seu finançament) i la execució del trajecte fins a Girona i Figueres.

En el cas de les inversions de la pròpia Generalitat, per citar només alguns exemples recents:

-El Túnel de Bracons; que va entrar en servei just abans de Setmana Santa;

-Fa dues setmanes varem obrir les portes a la Ciutat de la Justícia, entre Barcelona i l'Hospitalet.

-Tenim 9 tuneladores treballant en obres diverses al subsòl del nostre territori, al metro, al TGV, als FGC i tenim una gran obra hidràulica per connectar Trinitat amb Font Santa.

-L'obra més emblemàtica del transport metropolità, la Línia 9, avança a bon ritme, malgrat que hi hagi dificultats, com en tota gran obra. A l'octubre entrarà en funcionament el primer grup de cinc estacions, que connectaran els barris de Santa Coloma amb les línies que van al centre de Barcelona. I abans d'acabar l'any, del barri del Gorg, a Badalona, amb Bon Pastor.

-També abans d'acabar l'any inaugurarem l'Aeroport d'Alguaire, les obres del qual avui ja són pràcticament finalitzades.

Recordem que fa quatre anys, com a conseqüència del desgraciat accident de les obres del Metro al barri del Carmel, semblava que tot el sistema d'obra pública a Catalunya havia entrat en crisi.

Recordem també com estàvem fa un any a conseqüència de la sequera. Com estem avui. I com estarem d'aquí a ben pocs mesos, quan entri en funcionament la dessalinitzadora del Prat, avui ja en proves. (Ampliació de la de Tordera, i informació pública la de Cunit).

Hem de ser capaços, ara i els propers anys, de donar un impuls decisiu a les grans infraestructures per aconseguir que la nostra economia, que el nostre país, disposin no només de les xarxes de comunicació interior, sinó, sobretot, de connexions eficients amb Europa.

Ho dic en plural, perquè, en la meua opinió, el resultat d'aquest esforç inversor ha d'afectar les infraestructures de transport viari i ferroviari, així com també les de transport portuari, aeroportuari i les vinculades a la logística.

En aquest context adquireix tot el seu sentit el Corredor Mediterrani. Aquesta ha estat, des de fa anys, una de les prioritats del Govern de Catalunya, que finalment compta amb el màxim suport del Govern Central.

El consens al voltant del Corredor Mediterrani és, sens dubte, una bona notícia, per la incidència que pot tenir en el nostre futur econòmic.

També fa pocs dies ho varem estar analitzant amb el President de la Generalitat valenciana. I vaig tenir ocasió, el mateix dia, de parlar de les perspectives que el corredor mediterrani obrirà per a la nostra economia, amb una nodrida representació d'empresaris valencians, convocats per l'AVE, l'associació que manté una relacions més que cordials amb el Cercle.

L'aposta espanyola i europea per la prioritat mediterrània ha de ser clau per convertir Catalunya en porta d'entrada a Europa de bona part de la producció asiàtica, ha adquirit més rellevància, encara, a partir de la designació de Barcelona com a seu del Secretariat de la Unió pel Mediterrània.

Del corredor mediterrani se'n parlava des de fa dècades. Ho recordava recentment el president Pujol.

Afortunadament, estem avançant en els projectes. El desdoblament de l'ample ibèric entre Vandellòs i Tarragona. El tren València-Castelló s'està, en aquest moment, elaborant el projecte... Estem convençuts que les coses sí que van de debò.

Catalunya ha de saber aprofitar les oportunitats que aquesta designació suposa per liderar el procés de cooperació i integració econòmica entre les dues ribes de la mediterrània. És una oportunitat geopolítica i econòmica que no podem deixar escapar.

Com he dit en començar, l'actuació concertada de forces polítiques, econòmiques i sindicals, en la crisi del sector de l'automoció constitueix un dels motius perquè la societat catalana confii en si mateixa.

¿Qui hauria dit, el mes de novembre o desembre passat, que fa deu dies tancaríem el Saló de l'Automòbil parlant de rècords múltiples (de marques, de públic, de vendes,...) i en un clima de satisfacció generalitzada?

Fa mig any les perspectives eren molt amenaçadores per a les dues empreses bandera del sector de l'automoció a Catalunya: Nissan i Seat.

Però, s'ha fet el que calia:

Liderar la reacció catalana, parlar amb uns i altres, comprometre tothom, demanant sacrificis a empreses i sindicats. Coordinant actuacions amb el govern central. Mobilitzant energies a tot arreu. I mostrant-nos exigents, com a Administració, en la negociació amb la direcció de les empreses. I

prenent, des del Govern, les mesures que es consideraven necessàries i possibles.

Aquesta mateixa setmana, com saben, s'ha aprovat el Pla Català d'ajuts a la compra de vehicle.

El Pla permetrà assolir simultàniament diversos objectius:

- Sumar esforços al pla estatal i, com ja he dit, ampliar els ajuts a la realitat industrial catalana, i
- Atenuar la caiguda de les vendes del sector, alhora que
- Es minimitza l'esforç pressupostari de la Generalitat, i
- Es mantenen els objectius mediambientals fixats per Europa i per l'Estat.

Calien sacrificis i s'han fet. I hem d'admetre que pot ser que en calguin més, que s'hauran de fer.

En aquesta lluita coordinada i compromesa amb l'objectiu de garantir el futur de Nissan i Seat hi havia un element relativament col.lateral que calia resoldre positivament: el Saló de l'Automòbil.

Hi ha fets, esdeveniments, que són la metàfora d'una societat i els estats d'ànim col.lectius en depenen. No estic gens segur que això sigui

senyal de maduresa col·lectiva. Però no és aquest el marc adequat per a aquesta reflexió.

L'únic que vull dir és que si l'edició del 50è aniversari del Saló de l'Automòbil no s'hagués pogut celebrar, avui estaríem comparativament molt pitjor del que estem.

I que, per contra, l'èxit d'aquesta edició ens hauria de servir d'estímul per afirmar que quan volem, podem. Que quan la societat catalana, en el seu conjunt, s'ho proposa, planta cara i el supera.

La crònica del que ha passat aquests darrers mesos i que s'ha saldat amb decisions clarament favorables, ens marca una mica el camí a seguir.

Crec que tenim indicis suficients com per saber en quines condicions, en quina direcció i amb quina actitud hem de treballar, ara i els anys que venen, per fer certa l'afirmació que uns i altres anem repetint:

Catalunya està relativament més ben preparada que d'altres del seu entorn per combatre i superar la crisi; i que, d'aquesta, en sortirem enfortits.

En sortirem enfortits... sempre i quan siguem capaços de superar una tendència excessiva al tacticisme i si ens comprometem, tots, a treballar positivament en alguns dels eixos que definiran i determinaran la Catalunya dels propers anys.

Com saben, en prendre possessió del càrrec de President em vaig proposar que govern, oposició, agents econòmics i socials treballessin

per arribar a amplis consensos en alguns dels eixos rellevants de la nostra societat present i, sobretot, futura.

A més, de l'actualització i renovació de l'Acord Estratègic i del Pacte de l'Educació, aprovats durant el Govern Maragall, vaig plantejar acords sobre immigració, sobre habitatge, sobre recerca i innovació.

I, a proposta del Cap de l'oposició, vaig accedir a convertir també en acord nacional el programa d'infraestructures de Catalunya a mitjà i llarg termini.

A hores d'ara tots els Pactes s'han assolit, excepte el de les infraestructures. Des que es va plantejar s'ha produït un acostament amplíssim amb les entitats representatives. Avui són molt pocs els punts pendents d'acord amb les forces econòmiques i socials. Espero, per tant, properament, al llarg de les pròximes setmanes, aquest pacte es pugui signar.

Els fulls de ruta estratègics per al futur de Catalunya estan força establerts i les peces van encaixant. Aquesta és una fortalesa que se suma a les que tradicionalment hem tingut i també ens ajudarà, si actuem responsablement, a avançar els propers anys.

Un dels grans acords aconseguits els darrers mesos, ha estat el de la Recerca i la Innovació, signat a finals d'octubre passat. Veritable clau de volta de la transformació del nostre model productiu.

Davant nostre hi ha una veritable exigència per al nostre país. Perquè és aquesta una de les direccions en les que s'ha d'anar materialitzant el canvi de model productiu de la nostra economia.

Avui, a Catalunya, s'inverteix l'equivalent al 1,5 % del PIB. L'objectiu és d'arribar al 3 % del PIB per al 2017. En cinc anys, a Catalunya, s'ha fet un salt espectacular, passant d'uns 33.000 a més de 45.000, persones vinculades a la Recerca, un creixement el 33%.

El rol de lideratge de Catalunya a nivell estatal també s'exerceix en l'àmbit de les patents.

L'any 2007 ens varem situar en 99 sol.licituds de patents per milió d'habitant. A Catalunya se sol.liciten el 22% de les patents estatals, i el 64% del total de patents europees sol.licitades per Espanya.

No obstant, som conscients que tenim encara molt camí per davant per ser capdavanters a nivell europeu. Aspirar, en l'horitzó del 2020, a disposar d'un dels millors potencials de talent científic, investigador i emprenedor d'Europa, exigeix, ja ara i els anys que vindran, un compromís inversor i la perseverança de científics, administració i empreses.

Perquè m'entenguin:

Allò que els laboratoris i indústries farmacèutiques van suposar per a l'economia catalana de la segona meitat del segle XX (tots tenim al cap les indústries vinculades a nissagues respectables i respectades del país), aquesta primera meitat del segle XXI ho han de fer els centres de recerca bàsica i, sobretot, aplicada, en els ciències de la salut i de la vida.

Ho han de ser els centres que conformen el Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona, com el Centre de Regulació Genòmica i el Centre de Medicina Regenerativa, entre altres.

Ho han de ser els que conformaran el BioPol de l'Hospitalet, on s'instal·larà el Laboratori de Seqüenciació Genòmica.

Ho són les grans instal·lacions científiques com el Supercomputador Mare Nostrum. I altres que ho faran ben aviat com el Sincrotró Alba, en un estat avançadíssim d'execució.

I a tot això hi hem d'afegir, encara, el projecte ITER: un projecte d'abast mundial però de cor europeu, i que té la seva seu administrativa a Barcelona. És un d'aquests trens que no podem deixar escapar. La construcció del reactor tindrà un pressupost superior als 4.000 milions d'euros (que es decidiran des d'aquesta agència de Barcelona) i obrirà nombroses oportunitats per a les empreses catalanes més avançades. De fet, algunes d'aquestes d'empreses ja hi estan participant.

Sense que s'hagi de menystenir el valor i la força que té la indústria tradicional del nostre país, hem d'admetre que l'efecte motor, els propers anys, el trobarem sobretot en la força que proporcionaran la recerca científica aplicada i la innovació tecnològica. És aquí on hem d'anar a trobar una de les vetes d'alt valor afegit de la nostra economia.

El Premi Nobel Joseph Stiglitz ho refermava fa pocs dies en una entrevista en un diari de Madrid, destacant el plantejament que s'està fent a Catalunya per sortir de la crisi, buscant solucions endògenes i

fonamentades. I més enllà dels equips de recerca, la capacitat de transformar aquesta força científica i tècnica en innovació i en teixit econòmic productiu, en empreses i llocs de treball.

El model de creixement econòmic no es canvia d'avui per demà. Ni només a base de plans i programes. És tota la societat que ha d'evolucionar en una direcció determinada, redistribuint els pesos cap a d'altres direccions.

El Govern crec que està fent els deures que cal impulsar des de les Administracions Públiques. Així, per exemple, hem obert una línia de treball per tal de revisar els instruments de contractació pública per aconseguir que els Òrgans de Contractació de la Generalitat impulsin el Diàleg Competitiu per a projectes d'alt contingut tecnològic. Una mesura que incentivarà una demanda més sofisticada, en la línia del que es fan en d'altres països.

Les empreses hauran de fet també els deures. Moltes ho estan fent. Esperem que es puguin incrementar els recursos en Recerca i Innovació. Les dades, avui, reflecteixen que l'esforç públic compromès en els pactes s'està duent a terme. El canvi de model té un recorregut llarg i suposa una exigència per a tots.

Els gran pactes assolits els darrers anys tindran efectes clarament positius a mig i llarg termini en relació amb la necessària evolució del nostre model econòmic.

Però han de ser necessàriament complementats per mesures impulsades des del Govern Central i la Unió Europea.

En aquest sentit, com, com a President de Catalunya i atès el paper que el nostre país segueix exercint, com a motor de l'economia espanyola, he considerat convenient també plantejar obertament la necessitat de reformes que van més enllà de l'àmbit d'actuació de la Generalitat, oferint al Govern de l'Estat la nostra màxima col.laboració i lleialtat.

Ja fa algunes setmanes, des de la tribuna del Cercle Financer, vaig apuntar algunes idees sobre les Reformes Estructurals que l'economia espanyola necessita. Com tots vostès saben, des de llavors se n'ha parlat molt de reformes, i no sempre ni amb el rigor ni amb la profunditat necessaris. Justament per això, avui voldria aprofitar la seva presència per concretar algunes de les qüestions que llavors només vaig mencionar.

La transformació del model de creixement requerirà la màxima implicació de governs i partits, però també d'empresaris, sindicats i famílies. És un camí que hem de recórrer junts i en el que, sens dubte, caldrà fer sacrificis. Qui prediqui una altra cosa, faltarà a la veritat.

Per altra banda crec que és necessària una certa prudència en parlar de canvi de model productiu. Compateixo l'opinió expressada fa uns dies per Antón Costas en el sentit que tampoc podem cometre l'error de menystenir els sectors tradicionals de la nostra economia. Que no hem confondre madur amb obsolet. Perquè no podem arraconar d'un dia per l'altre alguns dels principals actius de la nostra economia. I perquè la transformació, que no el canvi, del nostre model productiu sorgirà necessàriament també d'aquests sectors tradicionals i de la seva adaptació a la nova realitat.

Aquesta mateixa idea apareixia també a les conclusions de les jornades de treball que aquest mes de maig van mantenir el Consell d'Assessors Internacionals del Departament d'Economia i Finances.

Els experts van confirmar les bones bases de l'economia catalana, i van destacar especialment la fortalesa en l'economia del coneixement i també en el sectors de l'automòbil i el turisme, sectors als que donen un llarg recorregut en els propers anys.

Quan parlo de no abandonar aquests sectors econòmics, no estic parlant -entenguem-nos- d'adoptar una política generalitzada de subvencions. Ni molt menys. El Govern ha ajudat i ajudarà a determinats sectors econòmics quan sigui imprescindible, però ja vaig dir també que només quan sigui imprescindible, amb data de caducitat i sota el paraigües d'un projecte viable i competitiu a mig termini. Perquè cap crisi, ni tan sols aquesta per aguda que sigui, ens pot fer retrocedir en el procés d'obertura de l'economia catalana.

Un bon exemple de la transformació que necessita part del nostre teixit econòmic és la necessita que les empreses catalanes tinguin més dimensió, en les últimes setmanes hi ha hagut notícies d'empreses que es fusionen per agafar dimensió per formar un nou projecte empresarial que aprofita les complementarietats entre totes dues i guanya la dimensió necessària per a afrontar una major internacionalització de la seva activitat.

Per no parlar de la fusió de Gas Natural i Unión-Fenosa, que permetrà crear una empresa veritablement líder en el sector.

Fetes aquestes observacions, els exposo, ara sí, el meu punt de vista sobre les reformes estructurals que cal aplicar a l'economia espanyola:

- Reforma del Sistema de Relacions Laborals i del sistema de pensions públiques,
- Reforma del Sistema Educatiu,
- Reforma del Mercat de l'Habitatge, i
- Reforma de determinats Sectors Regulats, com per exemple el sector serveis i comerç, el sector del transport i el sector energètic.

Algunes idees sobre els dos primers punts:

En primer lloc, els he de dir que comparteixo l'opinió del Comissari Europeu d'Assumptes Econòmics, Joaquín Almunia, en afirmar que és necessària la reforma del nostre sistema de pensions. No comparteixo en absolut les tesis apocalíptiques sobre una eventual fallida el nostre sistema. Repeteixo: no les comparteixo.

Però sí que és cert que, si tenim sentit de la responsabilitat i pensem en les generacions futures, hem d'actuar.

Avui, l'esperança de vida és molt superior a la de fa trenta anys. I d'aquí a vint anys més, serà molt superior encara.

La combinació d'una esperança de vida cada com més alta i el descens de la taxa de natalitat no ens deixen altra opció, doncs, que la reforma del sistema.

En la meua opinió, caldria allargar la vida laboral, en el camí que ja han iniciat països del nostre entorn. Això sí, d'una manera progressiva i, sempre, amb un ampli acord i consens social.

I no té sentit que ens proposem aquestes reformes, si al mateix temps no lluitem contra processos massius de prejubilació.

Senzillament perquè no ens podem permetre que les empreses i el sistema productiu no sàpiguen aprofitar el capital humà que atresoren aquests treballadors.

I que ningú s'enganyi: no hi ha política més progressista -i més responsable- que la que garanteix, no només el sistema de pensions, sinó també un nivell mínim de benestar. De fet, després del debat de l'Estat de la Nació, el Congrés dels Diputats ha aprovat una resolució que tot just apunta en aquest direcció.

Pel que fa a la reforma dels sistema de relacions laborals, hem de deixar de donar-hi més voltes i començar a assenyalar quins són els elements que cal abordar.

Coincideixo amb el criteri del Sr. Antoni Brufau, President de Repsol, en que "no podem caure en debats de fa 30 anys sobre la conveniència, o no, de l'acomiadament lliure". Hem d'alinejar les transformacions dels nostres sistemes productius i de relacions laborals.

Perquè a cada model productiu la d'acompanyar un model de relacions laborals que el complementi adequadament, i hem de reconèixer que això ara no està succeint. És a dir, cal que les relacions laborals no siguin un fre, sinó un esperó als canvis que hem de fer.

En aquest sentit,

- cal reformar uns processos de negociació col·lectiva que avui són massa rígids,
- cal delimitar un marc en el que empreses i representants sindicals puguin arribar a acords singulars que no s'ajustin exactament als convenis sectorials,
- cal potenciar la mobilitat laboral,
- i cal compassar els increments salarials a l'evolució de productivitat que els possibilita.

Ara bé, de la mateixa manera que els dic que calen canvis normatius, també els dic que no podem resignar-nos a esperar l'arribada de noves lleis. Perquè part del canvi que necessitem es pot dur a terme amb la normativa actual. Per això els demano que entre tots exprimim al màxim les potencialitats que ens ofereixen els convenis col·lectius en la empresa i en els sectors, articulant-los de forma realista i adequada.

En segon lloc. L'educació:

Espero que convinguin amb mi que també necessitem fer un salt qualitatiu a partir d'una Reforma consensuada del Sistema Educatiu:

- Sens dubte, la Llei d'Educació de Catalunya, avui al Parlament, és un bon instrument amb el que es garanteix l'estabilitat i la qualitat del sistema, i amb el que podrem combatre un elevat fracàs escolar, el cost del qual pot xifrar-se avui al voltant de l'1% del PIB d'acord a estudis recents, tal com recorda Guillermo de la Dehesa.

Es tracta d'una Llei consensuada amb el principal partit de l'oposició, el que garanteix que els nostres estudiants no veuran com canvis de Govern modifiquen el marc legal. Estic convençut que aquesta estabilitat serà beneficiosa pel rendiment escolar dels nostres estudiants a mig termini.

- De la mateixa manera, cal canviar definitivament la idea de la Formació Professional com a punt final del trajecte formatiu, per convertir-la en la porta d'entrada d'una carrera professional. O pel que fa a la formació dels més joves, cal reformar l'estructura dels Cicles Formatius de Grau Mitjà, facilitant tant el procés de selecció com la integració en el món laboral mitjançant l'alternança escola-treball.

I respecte dels treballadors amb anys experiència professional acumulada, cal impulsar un mecanisme d'Acreditació de la Competència professional que faci aflorar el que es coneix com a Qualificació Submergida.

Em permetran que no m'estengui sobre les altres reformes a les que m'he referit i que ja vaig assenyalar fa unes setmanes, per raons de temps.

En general, no comparteixo el plantejament d'aquells que pretenen usar la crisi com a excusa per endarrerir aquestes reformes, tot i que és evident que els seus efectes són a mig i llarg termini.

Tampoc comparteixo la posició d'aquells que defensen la reforma per la reforma, que volen aprofitar la crisi per desregular i retallar drets.

Crec que és important que no perdem de vista que l'objectiu no és fer reformes, sinó transformar el model productiu de la nostra economia, i que, per tant, les reformes són els instruments per assolir el nostre objectiu.

Només d'aquesta manera evitarem caure en el parany d'aquells que ens volen fer creure que reformar és només flexibilitzar i desregular però mantenint el mateix patró de creixement que ens ha portat fins aquí.

Per això, contra el que alguns opinen, són més urgents que mai, i no podem usar la crisi com a excusa per endarrerir-les. Com més triguem a posar-nos-hi, més trigarem a veure'n els resultats, i més se'n ressentiran la nostra economia i el conjunt dels nostres conciutadans i empreses.

No vull deixar passar l'ocasió d'avui sense referir-me a la polèmica incipient i soterrada sobre la funcionalitat econòmica de l'Estat autonòmic.

Tots vostès saben que està emergint un clima d'opinió que considera que la descentralització autonòmica de l'Estat espanyol ha anat massa lluny, fins a esdevenir un obstacle per a la unitat de mercat.

I que, en conseqüència, seria necessària una rectificació en la línia de revertir competències a l'Administració central per tal d'assegurar les polítiques que preservessin i garantissin la unitat de mercat, suposadament en perill.

Suposo que no cal que els recordi que, per a molts dels sustentadors d'aquesta opinió, el nou Estatut de Catalunya s'ha erigit en el símbol d'aquesta deriva disfuncional de l'Estat autonòmic. Del que fàcilment s'infereix quin seria l'enemic a batre.

Com poden entendre, ni comparteixo l'opinió que estigui en risc la unitat de mercat, ni puc admetre que el nou Estatut sigui considerat com el principal factor distorsionant del funcionament fluid del mercat espanyol. És més, considero que es tracta d'un fals debat. Perquè a l'Espanya d'avui difícilment es pot pensar en superar la crisi econòmica i en el futur econòmic i social, al marge o en contra de la realitat de l'Estat autonòmic.

Una realitat descentralitzada que -recordem-ho- ha estat un incentiu enormement positiu per al progrés econòmic de tots els territoris d'Espanya.

En tot cas, analitzar les distorsions de tota mena que pateixen els mercats ens portaria molt lluny. No és ara el moment, però potser ens

hauríem d'emplaçar a tenir un debat serè, rigorós i sense trampes sobre com seguir avançant en la liberalització dels mercats.

Només em referiré a l'aspecte institucional de la qüestió, per deixar ben clar que, tot i les mancances del nostre sistema institucional, disposem ja avui de mecanismes que, utilitzats amb lleialtat i voluntat política, s'estan demostrant útils per realitzar polítiques d'Estat coordinades, eficaces i respectuoses amb la distribució competencial establerta.

Als exemples negatius de polítiques descoordinades, que tots tenim al cap, hi podem oposar exemples positius de coordinació institucional. Com és el cas de la gestió de l'anomenada grip nova ... O la de la crisi del sector de l'automòbil, de la que els he parlat abans ... O el de la participació autonòmica en les institucions europees ...

Són exemples de bones pràctiques de cultura federal que demostren que quan hi ha voluntat política i s'actua amb lleialtat institucional recíproca l'Estat autonòmic funciona eficaçment.

Per tant, les possibles disfuncions de l'Estat autonòmic no són ni una perversa singularitat de la democràcia espanyola ni un problema insoluble.

Perquè coneixem què cal fer per evitar-les:

- Reconèixer la personalitat política singular de cada autonomia i la personalitat política composta de l'Estat autonòmic.

- Respectar la distribució competencial establerta en el bloc constitucional.

- Usar els mecanismes institucionals que tenim a l'abast per coordinar les polítiques públiques. I, si cal, ampliar-los i perfeccionar-los fins arribar a configurar un sistema institucional perfectament homologable amb qualsevol estat federal de llarg recorregut.

- Actuar dins d'aquest marc institucional amb plena i recíproca lleialtat. Aplicant el criteri de considerar a tots els efectes les autonomies com a Estat. Considerant i tractant les autonomies com a partícips necessaris en la governació de l'Estat.

- Demostrar en tot moment la voluntat política necessària per caminar pel camí exigent de l'Estat autonòmic. Que vol dir abandonar les temptacions fàcils de la inèrcia centralista, d'una banda, i de la inhibició de la responsabilitat general, d'una altra.

La Generalitat de Catalunya procura adequar la seva acció política i administrativa d'acord amb aquests cinc criteris. El que demanem al Govern i a l'Administració central és molt senzill: l'aplicació d'aquests criteris en la definició de les seves polítiques i en l'adopció de les seves decisions. Només d'aquesta manera estarem en condicions d'assolir la reciprocitat positiva que ens exigeix la ciutadania.

Vaig acabant,

Com els deia en començar, és important parlar de recuperació. Però és condició necessària que la societat catalana tingui consciència de les seves forces i confiança en la seva capacitat.

Els he volgut transmetre i exemplificar que hi ha bones raons per confiar en les nostres forces i capacitats.

- Raons fonamentades en les fortaleeses de la nostra economia...
- Raons basades en l'adequació de les mesures que hem pres...
- Fonamentades en la inversió pública que s'està duent a terme...
- En el fet de disposar d'instruments de planificació estratègica per als temes més importants del present i del futur proper...
- Recolzades també en la determinació de la majoria de les forces polítiques catalanes a no acceptar un finançament que no respongui al que la llei fixa i les necessitats de la societat Catalana requereixen...

He deixat aquesta qüestió, expressament per al final.

Per dir-los que, malgrat els inconvenients que pugui tenir el retard en assolir l'acord, el President i el Govern de Catalunya segueixen convençuts que només hi ha un acord possible: que sigui bo, que sigui just i que respongui al que el conjunt de ciutadans i ciutadanes de Catalunya mereixen.

I per demanar-los que, com ho han fet fins ara, segueixin confiant en la negociació que estem duent a terme.

Moltes gràcies